

Szerkesztőség:

Az arad-országi egyesült vasutak paktájában.

Bérmentesen leveleket csak ismert közeli fogadunk el. Késirátokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatás:

Az arad-országi egyesült vasutak paktájában. A hirdetések, előfizetési pénsek és a kiadás körüli panaszok bérmentesen küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen bétőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

helyben: vidékre:

1 évre	12.-	fr.	12.-	fr.
6 évre	6.-	fr.	6.-	fr.
12 évre	3.-	fr.	3.-	fr.
1 hó	fr.	120	fr.	120

Hirdetési díja:

hasábol posztos egyeztetési hirdetésnél 8 kr., minden következőnél 4 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitlár sora 15 krajczár.

Milán és a radikálisok.*)

Belgrád, deczember 15.

A választások a nagy szkupstija részére az egész országban befejeztettek az azt az eredményt adták, melyet korábbi leveleim egyikében megjósoltam. A radikális párt ebben a nemzetgyűlésben elnökséget felelt rendelkezni; ellenben a haladó párt távolléte által fogadtak, míg a liberálisok, kiknek, mint tudva van, Risztes ur a vezérük, még mindig igen tekintélyes kisebbség által lesznek képviselve. A radikálisoknak a liberális párttal egyetemben ültözött cselszövényei és átlutai folytán a haladó pártiak ezáltal kizártnak a templomból, de ettől eltekintve illatos virágokkal megkoszorúzták maradtak ok, a mi azt akarja jelenteni, hogy a jelenlegi minisztérium az új alkotmány megszavazása után mindenre és talán még a legközelebbi rendes törvényhozás összejöttéig is kormányon fog maradni.

Ministeri választást tehát e pillanatban nem kell tartani és a pánszlávisták reményei, kik biztos kormányváltásra, sőt Milán király lemondására számítanak, ez egyszer ismét hiúknak fognak bizonyulni. Mert a király el van tökéltve, megmaradni ősei trónján; sem lemondásra, sem meghódításra nem gondol. A nagy szkupstinának bizárolag az a célja, hogy az új alkotmány felett tanácskozzék és azt megszavazza. Ha a törvényjavaslatot lényeges módosítások nélkül elfogadja, akkor nincs mit mondani és a király késedelem nélkül szentesítendő a törvényt. De ha az történné, — s minden arra mutat, hogy így lesz, — hogy a választási küzdelemben kivívott győzelemtől ittas radikálisok az alkotmányjavaslatot tökéletesen megváltoztatni és a királyi előjogokat megnyírni akarják, akkor Milán király jogaihoz képest a nagy szkupstinát feloszlatja és a radikális képviselőket hazaküldi, hol aztán nyugodtan várhatnak a politikai események megvalósításának kedvezőbb időkre.

Ezen eshetőség azon bizonyítékot szolgáltatná, hogy Szerbia még nem értett egy modern alkotmányra és hogy a radikálisok, kik uralkodójuk legnemesebb intenczióit méltányolni nem tudják, sem nem képesek, sem nem méltók arra, hogy az ország ügyeit vezessék.

Az új alkotmány-javaslát egészen kész és már a király is approbálta. Egy korábbi levelemben már közöltem az említett javaslat lényegesebb határozatait, ma csak a következő adatokra akarok szorítkozni:

Az új javaslat a legmesszebb menő garanciákat tartalmazza minden szerb alattvaló személyes szabadságára és házi jogára nézve; épp így a sajtószabadságra vonatkozólag; a végrehajtó hatalom a királyt illeti, kinek oldala mellett felelős miniszterek állnak.

A király személye sérthetetlen; őt semmiféle felelősség nem terheli, ellene semmi néven nevezendő vád, vagy panasz nem emelhető.

A király a görög-orthodox egyházhoz tartozik, ő nevezi ki az állami hivatalnokokat és ő a hadi hatalom legfőbb feje; őt illeti a hadseregben az előléptetés joga, kitüntetések adása, pénzveretés és az elítéltek megkegyelmezése.

Az országnak idegen hatalmakhoz való viszonyában a király képviseli az országot; őt illeti a hadüzenés, valamint a békekötés joga, ugyancsak a kereskedelmi és szövetségi szerződések kötése. Ha pedig az ily szerződések a közpénztáruknak kiadásokat okoznak, vagy az országos törvények megváltoztatását igénylik, akkor jóváhagyás végett előbb a szkupstina elé kell azokat terjeszteni.

A királynak joga van a szkupstinát egybehíni és feloszlatni; a szkupstina minden évben november 1-én hivatik össze; kizárólag neki van joga az államháztartás évi előirányzatát megszavazni.

Szerbiában az uralkodó dynasztia az Obrenovics család; Milán

király trónjának örököse Sándor herceg, ennek utódja az ő férfi örököse leendő.

A korona többé nem nevez ki képviselőket a szkupstinába. A választások titkosak és közvetlenek.

Ez adatok segélyével legjobban képesek lesznek az Önök olvasói a legközelebb megkezdődő tárgyalások menetét követni és azokat oly érdeklődéssel kísérni, melyeket azok megkívánni alkalmassak.

Szerencsétlenségre már ma előrelátható, hogy az új alkotmányt illető javaslat holt betű marad a radikálisok balfogásai folytán, kik a mély indignáció daczára nem akarnak lemondani arról, hogy a királyt megillető előjogokon rácsáljanak és azokat korlátozzák.

A muszka-román herceg.

(Saját tudósításokból)

Bukarest, deczember 15.

Köztudomású dolog, hogy Oroszország itteni képviseleje kormányát által megbízott, hogy diszkret módon puhaltolják ki Románia szándékait, vajon a román kormány megengedné-e az orosz hadseregnek román területen leendő átvonulását. E kérdésre az orosz képviselő igenlő értelemben válaszolt volna. Hitrovo ur eme jelentése és Sturdza Gregor hercegnek a kamarában minap tartott beszéde közt létezik tényleg összefüggés? Ezt hinné majdnem hajlandók lennünk már csak ama tüzes és heves modor miatt is, melylyel a némes herceg Oroszország politikai tendenciáit védelmezendőknek hitte.

Lehetetlen be nem látni, hogy Sturdza ur a legutolsó választások horderejének méltatásában nagyon magasra szállt, mert különben bizonyára abban hagyta volna, hogy egy már elintézett s eleve is kárhóztatott ügy mellett törjön landzsát. Egész beszéde e frazísból áll: Oroszországon kívül nincs más Románia számára. Csak hogy midőn ezen tházist, kétségkívül azok által sugalmaztatva, kiknek különös érdeklükben áll megtudni, hogy Romániára

vonatkozólag minő reményre jogosultak, felvette, igen rossz szolgálatot tett a szónok barátainak nem kevésbé, mint az ügynek magának, a melynek védelmezésénél oly áldozatkészen tolt föl magát.

Bizonyos, hogy vannak képviselők, kik elvi ellenségei a jelenlegi kormány által követett külpolitikának; de ezek távol állnak azon óhajól, hogy Románia az Oroszországtól való függésbe jusson és hűbér állammá süllyedjen alá. Sturdza herceg kijelentette továbbá, hogy háború esetén Romániának meg kell őriznie a legszigorubb semlegességet, de mindazon által meg kell engednie az orosz csapatok átvonulását a Dobrudzsában.

Hogy józan eszű ember ily magaviseletet mint képes összeegyeztetni a fennhirdetett semlegességgel, az előttünk teljesen megfoghatlan. De a kitűnő honfi továbbá indokai lehetőleg még fonákabbak. Minden fentartás nélkül megengedi a csár hadseregének a szabad benyomulást román területre Románia kárára, mert Ausztria-Magyarország is, melynek hatalmi körében van a Balkán-félsziget nyugati része, szabad utat bír Délnek. És Sturdza ur tulajdonképp miért kívánja e kedvezményt Oroszország részére?

Felfogása szerint Ausztria-Magyarország igen gyöngye arra, hogy szükség esetén támogatassa Romániát és a Német-birodalom küllellenségei által előbb vagy utóbb legyőzhetik és már belkonfliktusok miatt is elkerülhetlen megbénítást kell, hogy szenvedjen.

Az érdemes muszka partizán tehát meg van győződve, hogy Romániának le kell mondania olyan politikáról, mely Pétervárt nemetszést kelt fel; mert éppen Oroszország olyan hatalom, mely eddig még minden államtól legyőzött, mely céljai ellen akart lépni.

A nélkül, hogy Bismarck herceggel törődne, 400.000 embert irányíthat Oroszország az Orményországon átvezető uton Törökországba és akkor a Balkán-félsziget valamennyi száljainak ügye körös leendő Oroszországgal.

Kádár Tihamér.

LEGUJABB POSTA.

— Gladstone új politikája. Londonból 16-iki kelettel: Tegnapi Límbeulentban, London egyik keleti városrészében, igen látogatott népgyűlés volt, melyen Gladstone beszédet tartott. Beszédében főleg a szabadelvű unionistákat támadta meg, mert a ház ugyanazon padjában akarnak ülni, a hol az igazi szabadelvű párt ül. Gladstone reméli, Európa meglesz kímélve az éles vágásoktól és nem osztorzik Salisbury ama nézetében, hogy a háború veszélyét a népek elhamarkodott mozgalmak idéznek elő; ellenkezőleg, ennek többnyire a kormányok az oka. Az tény, hogy a Balkán-félszigeten veszélyek vannak, nevezetesen Szerbiában; és ennek is mindenekelőtt az idegen hatalmak fondorkodása az oka. Szólv reméli, hogy Salisbury a balkán-félszigeti helyzettel szemben észlelyes magatartást fog tanusítani. Esután Gladstone erőlyesen tiltakozott a Szudánban való hódítás minden kísérlete ellen. A jelentőséggel nem bíró szakmai kikötő megtartását sem Anglia, sem Egyptom érdekei nem követelik. Végül kifejtette Gladstone belügyi programját, melynek főbb pontjai: a törvényhozási ideaszakartartások három évre való leoszallítása; London rendőrségi ügyének a városra való átruházása; ingyenn tanítás az egyházak iskoláztatásában és a Walesban.

— A Panama-válság. Párisból kelt vásármapi jelentések szerint csaknem valamennyi lap hibának nyilvánítja a kamara tegnapi szavazását.

A Szajna-megyei törvényszék határozata a Panamatársulat ideiglenes vezetőinek szélesebb kört meghatalmazásokat engedélyezett, nevezetesen felhatalmazta, hogy a szükséges kölcsönöket felvegye, hogy a munka félbeszakítása elkerültesék. A kölcsönök esetleg előnyben részesíthetnek. Minthogy a bíróságok az adósnak halasztásokat engedélyezhetnek, a társulat helyzete a reá vonatkozó törvényjavaslat tegnapi elvetése következtében nem változott.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Deczember 18.)

Erkel-jubileum.

Budapest, deczember 16.

Múltó fényes ünnepelték meg Erkel Ferenc ötven éves karnagyi jubileumát. Az ünnepély délelőtti első részének színhelye a redutné terme volt, melyben már tízezer gyűjtő hallgatott a nagy számú meghívott közönség, köztőlünk a magyar zenevilág számos kitűnője. A karfő szorongásig megtelt; kivált hölgyek és köztől az ünnepelt volt tanítványai. A terem végén felállított széles emelvényen a zenekezelők egylete s a budai zeneakadémia előéneklara, továbbá az operaházi fúvósokból a több zeneegylet tagjaiból képzett zenekar foglaltak helyet. Az emelvény előtt voltak láthatók az egyes intézetek s testületek díszes emléktárgyai. Ezek között kivált a tiszta aranyból készült, csereferleket ábrázoló koszorú, melynek első szalagján Erkel Ferenc neve, valamint a nagy bizottság tagjainak nevei olvashatók, lyra pedig 53 briliánnal van kirakva. A koszorú arany szalagján olvashatók a jubileum főbb zeneeseményének címzei s első előadásaik évszámai is. Ertekés a hangszergyárosok ajándéka is: jelképes színt-obelisk. Ezeken kívül több pompás babérszorút láttunk, selyem-szalagokkal.

Fél tizenkettőre már egészen megtelt a nagy terem. A férfiak nagyszámú frakkban jelentek meg. Az első sorokban voltak: Sohlauhá Lőrincz püspök, Szalay Imre miniszterelnök, Jókai Mór, Fenyvesi Ferenc, Körösey Sándor, Wahrmann Mór orsz. képviselő, Ráth Károly főpolgármester, Gerlóczy Károly alpolgármester, Romcser János a Bogisich Mihály prebost-lébanosok. Királyi Pál, Falk Zsigmond lovag, Mihailovics Odón, a zene és művészeti akadémia igazgatója az intézet tanári karával, Bartay Ede zenekari igazgató, Bellovits Imre, Hubay Jenő, a jubileum három karmester fia: Erkel Sándor, Gyula és Elek, a fővárosi színházak több elsőrangú tagja, s az ünnepeltért buzgólcán küldött, ment, melyet Falk Zsigmond lovag és Ság József vezettek. Erkel Ferenc királyi lakásán Falk Zsigmond üdvözölte s kérte fel az őz zeneeszerőt, hogy jelenjen meg tisztelői körében. Az ünnepelt mester néhány köröndő szó után, a küldöttéggel kocsin a redutnéba indult, hol kevésel tizenkettő előtt jelent meg.

A mikor az őz zeneeszerő, kinek szóra nem igen mutagja a beégés nyomait, a terembe lépett, a közönség haragzó, hozsantartó éjzenésbe tört ki, a zenekar pedig riadóval fogadta. Erkel az emelvény előtt egy székes foglalt helyet, látszólag meghatva az impozáns fogadtatástól. Az éjzenzaj csillapultával a királyi Pál, a nagybizottság elnöke lépett az ünnepelt elé s a következő beszéddel üdvözölte:

„Mélyen tisztelt érdemes polgár! Tisztelői hosszú sorának képviselőit látod előtted megjelenni, hogy örömlüknek adjanak kifejezést és szívük melyéből üdvözlőjenek az ünnepen, mely munkás és fáradozó, de a gy es lényes eredményekben gazdag zeneiroi életpályád félszázados évfordulóját jelzi. Félszázad uri kenyélebenem öltöztet is nagy idő, de szellemi törekvésekben, a lángész világnál folytatott munkában félszázados élet ritka ajándék, mivel a gondviselés századok évfolyamán át csak kevés választottjának szokott kedveskedni. És e kiválasztott kevesek egyike vagy te, ünnepelt polgár. Ha a magasztos perozben a gondolat szárnyait viaszszallunk amaz időpontra, midőn a nemzeti színház ének és zenekarának élén először vedt kezdedbe a vezényő üténypálcát, és dalművésztünk akkori színvonalát összemérnéd annak fejlődési mai fokával: kell, hogy kebléd az önértet azon fenséges jutalma hevítse, melynek értéke felmúlhatatlan. Nyelvünk és szokásainkra, táncunkra és zenénkrendet fáj vagyunk; dalainkra lelkesedünk; zenénk hangja mint villany futja át ideginket: ám az idegen meghallgatja, a maga módja szerint élvezi és megcsodálja reánk tett hatását; de ugy mint mi, nem melegsik tőle, nem élti. — A te teremő szellemed volt hivatva, hogy ellove az aratók ajkain, zeneő népdalnak osodás bűbáját s ennek csilág elemeit fölsmerve, drámailag feldolgozza, eredetiségének, faji jellegének hi megóvása mellett eszményitve: zeneiroi tollad alatt domborodjék ki a magyar dalmű. És ez alkalban mutattad be a zenevilágnak új alkotásokat s szánia polgárjogot kértél és nyertél. A komoly tudományokban, szónoklatban és költészetben kivívott sikereink megszereztek nevezetűnknek a művelt Európa tiszteletét; a te

érdemed, hogy dalművészetünkkel is mint számottevő nép fogadtatunk be.

Midőn 1844. február 4-én „Hunyady Laszlo” d művészi első előadások hangszereid a közönség elragadtatása közt hirdették a költő szavait: „Meghalt a szelcsővő”, nem sejtéd, mily nagy jelentőségű jósálat rejtejt e megzsenített részben. A felbőrdt korzzellem baragja elől a középker viszmamaradt előítéletei bucsuztak ama hangokban. A nemakára általánosnak lett szabadság a nép közkincsévé lőn, e nagy vívmányhoz a te ihlet szellemed díszíténnyl a dalművészetet adá és tenkölt hymuszoddal a megzülelt népszabadságon megörökítet az áldást. Ne oszadl tehát, hogy ily fényes érdemeidnek tanui, halás kortársaid, megjelennek ma körtöted. hogy bizottságunk szeretettel, tisztelőlek és őszinte ragaszkodásunkról és általán folkérjenek: fogadd e szép nap emlékeit e szerény adományokat oly szívessen, mint a mily szívessen nyújtják azt ok neked ama hő hajítás kísértetében, kedvezzen Isten életednek, erőd és egészségednek, a haza javára, családod és tisztelőid örömeire sokáig!”

Zajos éjzenés követte e beszédet, mely annyira meghatóta a jubileumot, hogy csupán egy-két halkán mondott szóval köszöné meg az értékes emléktárgyat; az arany eserkoszorút, melyet bársony tokban Ság József, bizottsági titkár nyújtott át.

Az énekkar ekkor Bellovics Imre és Szantner Zsigmond karnagyok vezetésével elénekelték Erkel „Hymnus”-ának első versszakát. A közönség álva halgatva s utána lelkes éjzenéssel adott kifejezést emelkedett hangulatának.

A „Hymnus” elhangzása után Jókai Mór mondott ünnepi beszédet. Lendülettel s mellegséggel beszélt; azon a nyelven, a melyen beszélni a irni csak ő tud. Azon kezdte, hogy a zene tudományában nem jartas, de „mint kortárs és a hazai közélet történetéről emel szót.” Mint „vén iró áll a vén zeneköltő” előtt, kivel együtt volt része abban a korban, mely a magyar irodalom és művészet újászületési kora. Azon így folytatta: „Erkel Ferencnek kivételes kgy-ket osztott a sors. Nagy lángelmének, kik műveikkel a kora hatottak, két rendbeli mostoha osztál, rész jutott. Az egyik az, hogy életökben nem láthatják meg, hogy oly holtak mennyire fogja őket die őtteni utókat után; s másik pedig az, hogy szellemi alkotásaikat,

ha sokáig élnek, még életükben látják elmulni: az újabb kor változott ízlése s az utának jövő ifjabb tehetségek művei által elcsillatanni.

Erkel Ferencnek még élő alakja versenyez ez emlékezőbrával, melyet a nemzeti kegyelet művészeite templomának homlokára helyezett. Ok egymast üdvözölték naponta: fedetlen fővel a szobor, koszorú fővel az élő.

De még nagyobb kegye a sorsnak, a muszánnak, hogy Erkel Ferenc alkotásai mesterkökkel egytt élnek. A zeneköltő megöszült, de művei ifjan maradtak.”

Majd a határoli szolt, melyet Erkel Ferenc művei tettek. Meltatta őt, mint a magyar dalmű megalapítóját; műveit pedig főleg abból a szempontból, hogy egészen magyarok, nemzetiék. Lehetett volna Erkel Ferenc egy világ zeneköltője, ugymond: irhatott volna kozmopolita zenét. De ő nem akart másnak alkotni, mint nemzetének; nem akart más által megértetni, mint a magyar által. Ezért választá opera-szövegeinek tárgyat a magyar történetből s ezért irt hozzá magyar zenét. Művei mint stadium-muatók állanak egy félszázados életpályán. S aztán Jókai így végezte beszédét: „S az emléktővek sora még mindig nincs bezárva. A szent láng megöcs kialszó féleben. Ünnepelt zeneköltőnk most is egy új zenemű alkotásában lelkesül, a melyhez egyszer, valamikor ifjú fővel én irtam a szöveget. A darab hűse Kemény Simon; a címze „Immessullah.” Es most már érthetővé fog lnni mindenki előtt, hogy miért kell épen én nekem Erkel Ferencot az ünnepélyen üdvözölnöm. Mert ha valakinek ösztönös és igazán szívveljőn az üdvözlés, az a bizonyára a jorato-iró, a ki zeneeszerőjének azt kívánja, hogy az ég tartsa meg őt testi és szellemi erőben és mind-n tehetségre használatában, hogy új remekművével betölthessze azt a Pantheon, melyet hírnevének emelt. Az ég tartsa meg hazánkat, nemzettünknek, sokáig ünnepelt zeneköltőnk: Erkel Ferencot.”

A beszéd után perozekig tartott az éjzenés, mialatt az ünnepelt felállott, megölette s megöskölte a koszorús író.

dalom, művészet és társadalom minden rétege, részéről is a legmolegabb rokon, szentve talál. Elismerés illeti a félszázados munkásságot bármely terület; de a művészetnek szentelt olyan 50 év, amely a saját egyéniségünkkel merített dalmű megteremtésére töreklen uton órványt nyitott, a mely az ízlés, élek és kedély nemeseitét tűve feladatlán, maradó becsű művekkel ajándékozott meg bennünket: nemcsak tisztelet, hanem halát is érdemel. En örömmel oszlatkosom az üdvözlők sorához és őszintén kívánnom, hogy az ég hosszú nyujtsa érdeműs életét s hogy művészi pályája még sok évezet forrasa legyen, ugy önmagára, mint reánk nézve. Igaz tisztelettel Csaky Albin gróf.”

Azután az egyes küldöttségek következték, koszorúkat nyujtva át a jubileumnak. Mihailovics Odón a zeneakadémia tanári karának nevében üdvözölte Erkel, ki az évek hosszú során át állott az intézet élén s tanári munkától általános dicsőre vált. — Szándék H e n r i k az ünnepelt növényekének üdvözlésait tolmácsolta, kiemelve beszédében, mennyi hálaival tartoznak a tanítványok Erkelnek, ki egész odaadással oktatta őket. Gerlóczy Károly a nemzeti zenekörsorjait nyujtá át annak jeléül, hogy a zeneintézet sem feledkezhetik meg a jubileum napján Erkelnek a magyar zene felvirágztatása körül szerzett paratlan érdemeiről. Az orsz. magyar dalregye-tlet nevében N e m e t J á n o s (Szentimray Elemér); a zeneakadémia orszagos egylete nevében B e r e s E. üdvözölte a jubileum. A budapesti hangszergyárosok ajándékát S e h u n d a W. J. nyujtá át; az egyetemi ifjusok babérszorosuját H o r t b y Jenő joghallgatós. De a vidéki dalörök s zeneegyletek sem maradtak el az ünnepélyről. K é r e s s y S á n d o r orsz. képviselő, a debreczeni dalörök nevében szölv, tolmácsoltá ama mely tiszteletet, melyet az általa képvisölt egylet a nagy zeneköltő iránt mindenkor érczett. D r o h o b e c s k y Gyula tanítóképző intézeti igazgató hosszabb beszéd kísértetében adta át az ungvári dalregylet koszoruját; a kecskeméti zeneködt pedig S s a b a d o s Géza igazgató.

A jubileum az üdvözlő beszédek némelyikére röviden válaszolt, bár a meghatóttággal ritkán engedte szóhoz jutnia. A programma ugyan főlyve nem volt, de a tegnapi ünnepély egyik legkedvesebb képe volt: midőn Erkel számos női tanítványa,

Táviratok.

A főrendiházból.

Budapest, decz. 17. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A főrendiház változatlanul elfogadta a regale-javaslatokat, a svájci kereskedelmi szerződést, az indennitas és a horvát-magyar pénzügyi egyezmény meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatokat.

A szabadelvű párt győzelme.

Banffihunyad, decz. 17. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) S o m b o r y Lajos, a szabadelvű párt jelöltje, országgy. képviselővé közfelkiáltással megválasztott.

Választás.

Nagyszombat, decz. 17. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A disznói választókörzetből képviselőjévé S a l m e n Jenő báró nyug. pénzügyminiszeri tanácsost kiáltották ki.

A választások Szerbiában.

Belgrad, decz. 17. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A választásoknál a radikálisok eddig aránytalan többséget nyertek.

As

„ARADI KÖZLÖNY”

(Megjelen mindennap)

Előfizetést feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	123 — kr
Fél évre	6 — —
Negyed évre	3 — 50 —
Egy hónapra	1 — 20 —

Videkre szétküldve:

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 — —
Negyed évre	3 — 50 —
Egy hónapra	1 — 20 —

Felkérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése november végén lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtenni s a későbbiekben nem kell a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

As „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Deczember 18. Kedd. Rom. katol. naplár Gróf. Prot. naplár: Vunibald Gr. Görög-orsz. naplár (december 6.) Szt. Miklós. Nap 6 óra 47 perczkor, nyugat 4 óra 8 perczkor.

A „Kölcsey-Egyesület” könyvtára nyitva van kedden és szombaton délután 3—4 óráig, pénteken délelőtt 11 és 12 óra között.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

A vasúthoz vezető kocsit költsége. A vasúthoz vezető út, mint már említettük, teljesen elkészült és át is vétették. Az ut építésével az előirányzott összegből nagyon jelentékeny összeget sikerült megtakarítani. Az építési és kisajátítási elő volt irányozva.

Viruló fiatal hölgyek, siettek az agg mesztérhez a minden sző nélkül üdvözölték: kezét összejáratva borítva el, a hála s tisztelet kifejezésül. Arad azzal válaszolt, hogy homlokukon csókolva kedves örvendek.

Miután az egyes küldöttégek sorra tisztelegtek, az énekkar a „Hymnus” második versszakát éneklte el, a zenekar pedig újabb radót fűt e ezzel az ünnepély egy órá után véget ért. A jubileum még körülállották nagygyűlési tisztelet, kik legalább egy-egy kézszerítással siettek át üdvözölni a rendező nagy terme csak később ürült ki teljesen. Az ünnepély folyamán érkezett több sürgöny is, melyeket a mai banketten fogtak felolvasni.

Este az operaházban a dalmat, a magyar opera megteremtőjét ünnepelték. A díszes palota már kívülről elárulta, hogy ünnep van. Erkel F. nagy előszobát a homlokzatán lombosított vette körül Benn a nézőtérben díszes közönség: a férfiak szalonkötényben, a nők nagyobbra estélyi toleltében, elfoglalva minden helyet. A karnagy emelvényen nagy babérszörny övezte. Hát járá mindenki elfoglalta helyét.

A mint az ő sz z e n e s z e r z ő karnagyja székbe ereszkedett, a zenekar háromsoros tust játszott. A közönség pedig világságos tapadással, éljenzéssel árasztta el. Megszakítás nélkül, perczökig tartott ez órázó, mely alatt az ő sz z e n e s z e r z őnek ismételt meg kellett hajtania magát. Aztán elkezdett dirigálni ifjú tüzelt s „H u n y a d i L a s z l ó” nyitánya után újra felzúgott a falrengető taps. A első felvonás változásának fináléja, az imposans „Meghalt a császár” 11. khorus után újra meg újra kiáltották a szerző nevét.

Öt ezalt a senekari csapat lesemelték az emelvényről s a színpadra kísérték. Ott, festői elrendezésben, láthatók voltak a délelőtti ányújtott koszorúk: a szereplő személyzet jelmezében, a többiek szalon öltözetben helyezkedtek el a színpadon. Az ő sz z e n e s z e r z őt karzókba ültették s minthogy kissé kifáradt a délelőtti ünnepély, kevés sző kísértében nyújtak át a színházak koszorúit. A bódulatok a tanuja volt a nagy közönség is, mert a zenekar tusa közben fellebbent a függöny s a sző

összesen 80 ezer forint, ebből azonban nem lett felhasználva több mint 58—60 ezer frt. A keramit burkolat 25364 frtba került, a csatorna munkáját 1549 frt volt. Magára az utópiszere 50 ezer frt volt előirányozva, miből 4800 frtot sikerült megtakarítani. A kisajátítási előirányzott 30 ezer frtból is jelentékeny összeg takarított meg.

Jóváhagyott közgyűlési határozat. N e u m a n n testvérek özég megleb-beste a városi közgyűlés azon határozatát, melylyel kimondták, hogy a bóróhitelesítést ezután az egész díjat kötelek neve-zett özég fizetni: a miniszterium azonban a közgyűlési határozatot jóváhagyta.

Iparhatósági megbízottak 1889 ra. Vasárnap választották meg a kapitányi hivatalhelyiségben N y á r y Béla alkaptány elnöklete alatt az 1889 ik évre az iparhatósági megbízottakat. Hogy a választás mily „élénk érdeklődés” mellett folyt le, legjobban igazolja, hogy az iparhatósági kebelébe tartozó 2300 választásra jogosult tag közül tizenhat jelent meg. Megválasztották: A z a r a d i v á r o s i i p a r h a t o s á g m e l l é: B o t t e l h o i m A d o l f, B e e k G y u l a, B r u n h u b e r G y u l a, C s u t a k K á r o l y, F r i e d m a n n E d e, H o f f m a n n A n t a l, K r a u s e K á r o l y, M a r x E r n ő, M a g y a r y F e r e n c z, P o h l K á r o l y, S z o n t á g h G á z a, A u e r b a c h M i k s a, B a r t i E r n ő, i f j. F r i e d r i c h G y ö r g y, D e n g l J ó z s e f, L e n g y e l L i p ő t, P l e a c h H e r m a n, R e g d o n S a n d o r, i f j. B i e d l O d o n t e s t, K ö z s a G á z a, S z ö k e F e r e n c z, W o l l á k J ó z s e f r e n d e s é s H o r n N á n d o r p o t t a g n a k. A z a r a d i j á r a s i i p a r h a t o s á g m e l l é: B l o c h H e n r i k, B a r t i S a n d o r, D u a c h e k F e r e n c z, F e i c h t a l l e r M á r t o n, F r a n k P á l, G o l d s c h m i d t M i h á l y, G r a b e r P á l, H a b e r t B e r n á t, K i l e n y i A d o l f, B r u e k n e r L i p ő t, G i l k e D e z s ő, A s s a i H e r m a n, B i r k o v i t s B e r n á t, B a u n g a t n e r A n t a l é s, B l a h a E d e, D u g o v i c s B o r a, F r e n n e r M á r t o n, G e h r e r K á r o l y, K r i e g l e r A d o l f, L a u f e r A n t a l, R e i s z O t t ó é s G y ö r f y A n t a l.

Jóváhagyott. Az aradi izr. jótékony négyelet részéről kibocsátott felhívás következtében adományozni sziveskedtek M u n k H. é s f i a j S z l a t i n á n 5 o l, ö z v. S t e i n i t z e r A. J. n é i, ö z v. T a n f i J ó z s e f n e r a v a t a l a r a l e t e d o k k o r s o r u h e l y e t t 1 o l t u z f á t, B i n g E d e 6 f r t, S o h á f e r L i p ő t 5 f r t é s S o h u l h o f K á r o l y 3 f r t, ö z s z e g e n 6 o l t u z f á t é s 14 f r t o t, e l ő b b i k i m u t a t á s o k s z e r i n t 10 é s f é l o l t u z f á t é s 263 f r t o t, f o s s z e g e n 16 é s f é l o l t u z f á t é s 277 f r t, m e l y n a g y l e k k i a d o m á n y o k e r t a z i g e n t i z s e l t a d a k o z n a k h a l á s k ö z s e n t f e j e z t e t k i. A r a d, 1888. d e c e m b e r 17-én. L u s t i g A d o l f, e l n ö k.

A korcsolyaegylet jégpályája vasárnap délután megnyitott s igen virg élet uralgott ott egész délután. A tegnapi enyhebbre vált idő s a délutáni eső azonban ismét elrontotta Halifax híveinek örömet.

Az aradi tornaegyesület választmánya vasárnap tartotta rendes havi ülését Robitzek Gusztáv dr. elnökelete alatt, melyen első sorban O r m o s P á t e r A r a d m e g y e a l i p a n j a é s A b r a y L a j o s k e r e s k e d e l m i a k a d e m i a t a r t a t t a v a l a t t f e l e g y h a n g u l a g a z e g y e s ü l e t i t a g o k k ö z e. A z e g y e s ü l e t m ü v e z t o j e t t e z u t á n j e l e n t e s t b u d a p e s t i ú j a r ó l, h o t d e c e m b e r 7-én é s 8-án a b u d a p e s t i (b u d a i) é s a n e m z e t i t o r n a e g y e s ü l e t e m l é k t á b l a l e l e p l e z t é s é s 25. é v e s f e n a l l á s i j u b i l e u m o t ü l t e t, m e l y ü n n e p e l y e k e n a z a r a d i t o r n a e g y e s ü l e t k é p v e s l e t e b e n r é s z t v e t t; ö r ö m m e l e m l i t t e f e l a k é t f o v á r o s i e g y l e t r é s z é r ő l t a p a s z t a l t r o k o s z e n v e s f o g a d t a t á s t, u g y s z i n t e n a m a k i t n ő l k e l e s z e n t e z t é s t a p s o t, m e l y a b a n k e t t e k a l a t t a z a r a d i t o r n a e g y e s ü l e t e l

nökségétől menesztett üdvözlő sürgöny felolvasását követte, mely meggyőző bizonyítéka a két fővárosi és aradi torna egyület között fennálló rokonszenves és testvéri viszonyoknak. Megállapították az évi rendes közgyűlés idejét, melynek napján 1889. f e b r u á r 24-i k e t ü z e t t é t k i. A z a r a d i t o r n a e g y e s ü l e t 1889. f e b r u á r 9-én fogja megülni 10 éves fennállásának emlékét, mely alkalommal érdekes házi ünnepélyt rendez. A rendező-bizottság elnökül K r i v á n y J á n o s v a l a s z t a t o t t m e g s v e l e g y e k t 111 m a n n O t t ó é s N a g y S a n d o r b i z a t t a k m e g, a b i z o t t s á g k i e g e z i t é s e v e l. H a t á r o z a t a b a m e n t m e g a z e g y e s ü l e t t ö r t e n e t é t s e g y é b a z e g y l e t é l e t e r e v o n a t k o z m o z z a n a t o k a t t á r g y a l o t é v k ö n y v s z e r k e z e s t é s e, m e l y n e k m e g i r a s á v a l N a g y S a n d o r. t i t k á r b i z a t t m e g. E z u t á n t ö b b r e n d e l b e l i f o l y ó ü g y e k n e k l e t á r g y a l a s á v a l a z ü l e s v e g e t é r t.

Uj gyár Aradon. A N e u m a n n testvérek özég a Horváth szeszgyárat megvén, ott é l e a z t ö g y á r a t s z á n d e k z i k b e r e n d e z n i. A z i p a r h a t o s á g i h e l y s z i n i s z e m l e m a f o g a g y á r b a m e g e j t e t n i.

Éves bérletjegyek a m. kir. államvasutak vonalain. Az utazó közönség által rendkívül felkarolt éves bérlet jegyek a folyó évi árak mellett az 1889. évre is kiadának a magyar királyi államvasutak vonalaira. Ezen bérlet jegyek azon előnyvel bírnak, hogy bármely vonalra, illetve a m. kir. államvasuti hálózatra bármely részére válthatók s e mellett arai oly ácsányok, hogy többszöri utazásnál jelentékeny menedíjmentesítés érik el. Nagy előnye a jegyeknek az is, hogy nem kell velők lebélyegzés végett a pénztárhoz fordulni. E jegyek — a keleti expressekhoz kivételével — az összes vonatok, tehát a gyorsvonatokhoz is érvényesek, a ezenkívül 25 kgr. podgyászszabadságra adnak igényt. A mi a jegyek árát illeti, azok aránylag annál olcsóbbak, minél nagyobb távolságokra váltattak. Így például a budapest-brucki vonalra (221 kilom.) egy bérlet jegy ára az I. osztályban 218 frt, a II. osztályban 170 frt; a budapest-kolozsvári vonalra (400 kilom.) az I. osztályban 235 frt, a II. osztályban 184 frt; a budapest-brassó és budapest-ruttkai vonalra (1044 kilom.) az I. osztályban 316 frt, a II. osztályban 245 frt. Ezen éves bérlet jegyek a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodájában és pedig Budapestben (Mária Valéria utca, Hungária szálló) és Bőcsben (Kärnthner Ring, Grand Hotel) válthatók, Aradon F l a m m L i p o t n a l. V i d é k i m e g r e d e l e s e k n e l a z o k h o z a b é r l e t t i z s e g é s a n e j e g y e y a l a k u a r e z k e p i s c s a t l a n d o. A r e z u l t e s d i s z a b a s, m e l y e b é r l e t i j o g y e k r e n e z v e k i m e r i t ő f e l v i l á g o s i t á s s a l s z o g á l, a m a g y a r k i r. á l l a m v a s u t a k i g a z g a t o s á g a n a k s z e m é l y d i r e k t o r a t i g y o s z t á l y á b a n (B u d a p e s t A d r á s s y u t 7 b.), v a l a m i n t a f e n t e b b e m l i t t e t m e n e l y e g y i r o d a b a n d i j m e n t e s e n k a p h a t o. B u d a p e s t, 1888. d e c e m b e r 14. A z i g a z g a t o s á g.

Esküvő. Világoson W e i d e n f e l d B e r n á t l e n y a t, B e r t h á t, v a s á r n a p v e z e t t e o l t a r h o z P i o k A d o l f, i m e r t a r a d i k e r e s k e d ő. N y o s z o l y ó p á r o k v o l t a k: S o h e e r J u l i a é s F a l d e h a r d t I s t v á n, P i o k R e g i n a é s Z i r i a P e t e r, K a u f m a n n K a t i n k a é s P i o k E r n ő, T o t i s E l z a é s W e i d e n f e l d G y u l a, W e i d e n f e l d H e l e n é s P i o k H e n r i k. A z e s k ü v ő n d i s z e s, n a g y k ö z s e g e t v e l j e l e n, k i k ö z s z o t t o l t a k: H o f b a u e r Z i g m o n d, T ö r ö k Á r p á d, N é m e t h J á n o s, V e r t á n P é t e r, S á n k a L a j o s, S z i d a G y u l a, S i m o n A k o s, H o r v á t h L i p ő t a t b. A z e s k e t f e t R o s e n b e r g S a n d o r d r. a r a d i f o r r b i v ő g e z t e m a g h a t b e z z e d e t m o n d v a. A z

Látszat és való. (Regény öt könyvben.) — Az „Aradi Közlöny” számára megírt történet: — D E N I S E. Ö T Ö D I K K Ö N Y V. VI. (79 ik folytatás.) — Még egy babérlélek árnyékát sem veszi észre nemes homlokomon. Oh ez leány, — kiáltott pathetikusan Sándor. — Tudja meg hát, hogy vigyázként tegnap adták, ezzel beleptem az élő drámaírók sorába, és semmi sem látszik meg rajtam? Hallatlan! — Tehát előadták a darabját, — válaszolt Klára igaz érdeklődéssel. — Öszintén sajnálom, hogy a Bach-oszládban előfordult gyászestem miatt nem mehettem a színházba. Tetszett a darab? — Várakozáson felül! Ötszörös kibíva tündélt ki a költő! Így fog ez legálabb holnap a fővárosi lapokban állni, de h e m l e k z e t e m n e m o s á l, u g y c a k k é z s e r l e t t e m a l á p m á k é l h i v a, d e s z i n h á z i r e f e r e n c i a n k e z t j o b b a n k e l l h o g y t u d j a. O n e k k e d v e s K l á r a, b i z a l m a s a n m e g m o n d a t o m, h o g y a d a r a b n a g y o n k ö z p e z s z e r t, d e a k ö z s e g e k t e t s z e n l á t s z o t t é s e z a f o d o l o g. H u s z h a r m e z s z o r f o g j á k a d n i a W e s t e n d - s z i n h á z b a n, é s o n n a n m a j d m e g t a l á j a z u t a t a n é m e t v i d é k i s z i n p a d o k r a, i s m e r t e s s e t e z z i n e v e m e t, m i n t v i g j á t e k k i t t ő é s n e f e l j e t t e k e l a n e h á n y e z e r t a l k i t, m i b e n a s z e b e m r e s z e s t e l. K e z d e t n e k e z n e m m e g v e r t, a z i d ő v e l j o b b l e s z e k, e g y ó t i a s e r j e t é r z e m a k o b l e m b e n!

Fogadják öszinte szerencse kívánatokat meg az első szép sikeréhez, — mondá Klára Sándornak mosolyogva s oda nyújtá kezét. — Hiszen tudtam, hogy önben egy drámaíró tehetsége van és ha csak egy kis kitérőre voltam és komolyanban venni a hivatást, sokat ígérő jövő állana ön előtt.

Igazán hiszi ezt Klára? — Az erős meggyőződéseim.

Ekkor szorgalmas leszek, és komolyan fogom venni hivatásomat, már csak azért is, hogy ne csaljam meg önt várakozásiban. Csak aztán meg kell, hogy igerje nekem, hogy nem hagy a faképnél.

— Ne ingereljen engem a legvégsőre, vagy olyasmint teszsek, a mit megbánok. Már régen észrevettem titkos dühömet, hogy ön elfordulni kezd tőlem és én ezt nem tudom, inkább elhagyom Berlint. A főszereplőt állást ajánlottak nekem egy vidéki lánál; hiszem, akartam utasítani, de ha ön ilyen veszmé, megragadom az alkalmat és megyek, magamat és bánatomat az északi erdőbe rejtjem.

— Tréfa ez vagy komoly? — kérde Klára, megdöbbenve tekintve Sándorra. — Szent a komolyaságnál! — A fiatal ember ismét szembe állt Klárával és nyugodtabban folytatta: ön az utolsó időben megváltozott, Klára, mi ennek az oka? Megbántottam ön, terhére vagyok? Beszéljen, ne hagyjon többé bizonytalanságot, ön nem is képezi, hogy mennyire gyötör ez engem.

— Ön téved, kedves Ifland, — mi kifogásom lenne ön ellen. — Ön ki akar térni, ez nem? — mert senki sem érez oly becsületet a jól ön iránt, mint én. Valóban Klára? — Ezalt öszinte szeméit félsz sággal meszette Klára arcára.

— Azt gondolom, hogy a szeretőnek kell lelkesíteni a költőt, nem egy olyan agy-zívne leány mint én, — mondá Klára, öntudatlan kacsérködésével, a mi neki egészen jól állott. — Miért nem fordul ön tehát izé kisasszonyhoz — nos, hogy is hívják utolsó imádásának tárgyát? — Ne folytassa, könyörgöm! — kiáltott Sándor. — Klára ön valóban nagyon rosszul ismer engem. — Hiszen az mind csak füst, csak diszítő ereje a képződmények. Higgyen nekem, Klára, a sok leány közül, melyeket oly lelkesen csodáltam ön előtt, még egyik sem tettett nekem félté annyira, mint ön egyszerű barna ruhájában. Ki dolgoztam vele át a vigjátékomat? Ön! Ki adott nekem novellák, és tárcákra való anyagot? Ön! Kinek olvastam először a kéziratot, és végre ki csinált engem az emberi társaság egy díszévé? Mindent ön — Klára! Ki tehát az én muzám? Ön, ön és ezerszer ön, és ön el akarja vonni tőlem a kezét, gunnyal csak máshoz utasítani? Lehetetlen! Vegye vissza szavait, kérem vagy —

— Vad Tenton, — szakította félbe Klára gunyosan, — talán csak nem akar engem fenyegetni?

— Ne ingereljen engem a legvégsőre, vagy olyasmint teszsek, a mit megbánok. Már régen észrevettem titkos dühömet, hogy ön elfordulni kezd tőlem és én ezt nem tudom, inkább elhagyom Berlint. A főszereplőt állást ajánlottak nekem egy vidéki lánál; hiszem, akartam utasítani, de ha ön ilyen veszmé, megragadom az alkalmat és megyek, magamat és bánatomat az északi erdőbe rejtjem.

— Eljegyzés. Makón ö z v. G a j d ó Imréné szép és kedves leányát Vilma kisasszonyt eljegyezték E r b e n Lajos nagylaki kereskedő.

A városi ház tolvaj, R i z s e k J ő z s e f városi dobos konokul tagadja, hogy ő követte volna el az előbbi betöréseket. Azt azt is tagadja, hogy valami rossz szándékkal akart volna vasárnap a mérnöki hivatalhelyiségbe bejutni. Azzal védi magát, hogy annyira részeg volt, mikép nem is tudja, mit csinált. A mérnöki hivatal átellenében egy félrecső helyen találtak egy rendőri fegyvert és egy szunyort, mit csakis a dobos vihettett oda. Eről se akar ő semmit sem tudni. A szunyort bizonyosan fiókok feszítésére akarta felhasználni. Hiszik mindazonáltal, hogy az ügyetlen tagadás dacára a vizsgálatnak sikerülni fog kelő eredményt elérni.

Gyorsvontat berendezését kérte néhány csabai, berényi és gyomai nagykerekedő és malomtulajonos az állami vasutak igazgatójától; a kérelem azonban nem volt megadható, a mint azt a vasutak igazgatósága a folyamodókhoz intézett következő leiratban kifejti: Vonatokaazal folyó év november hó 1 én kelt a több érdekelt által aláírt körös kérvény elintézés-ül értesítjük a tekintetes Igazgatóságot, hogy Arad és Csaba között közlekedő 446. és 447. valamint Mező Tur és Szoínok között közlekedő 451. és 452. számú vegyes vonatok menetrendnek olyképen módosítás, hogy megfelelő gyorsítás, valamint Csaba és Mező-Tur között való összekapcsolás által Szolnokra a 301 és 302 sz. gyorsvonatokkal csatlakozásba hozassanak, nemcsak Csaba és Mező-Tur között, hanem egy Arad és Csaba és Szolnok között is új vonatok bevezetésével jánna. Ugyanis, hogy a jelenleg méréseket gyorsasággal közlekedő és az egyes állomásokon a kezelésre okvetlen szükséges tartózkodással bíró 446. 447. 451. és 452. sz. vegyes vonatok, valamint Csaba és Mező-Tur között az összekapcsolást eszközözendő új vonatok aradi és szolnoki állomásokon a kívánt esatlakozás eléréséek, szükséges lenne ezen vonatokat tetemes gyorsasággal közlekedtetni. Minthogy pedig ezen esetben, részint a csekélyebb megtérhetetés, részint pedig az egyes állomásokon a szükséges tartózkodások hiánya miatt a vonatok nem lennének oly mértékben kihasználhatók és a mező-tur-szolnoki vonalon a helyi forgalomnak nem felelhetnének ugy meg, mint jelenleg, az új vonatot a jelenlegieket nem pótolná s így ezeket az új vonaton kívül továbbra

is közlekedtetnünk kellene. Tekintettel tehát egyrészt arra, hogy mindkét irányban egy-egy új vonat bevezetése tetemes költséggel járna, tekintettel pedig megszt arra, hogy Budapest és Arad között, az aradi és csabai egy-egy vasutakon át fennálló gyorsvontati összeköttetésnél a közvetlen személyforgalom tudomásunk szerint igen csekély s így a mi új vonatunk bevezetésénél kihasználatlan is az 1885. évi tapasztalat szerint előre látható: nem vagyunk azon helyzetben, hogy a tek. igazgatóság kívánságát teljesíthessünk. Felkérjük végül a tek. igazgatóságot, hogy ezen értesülésünket a kérvényt aláírt többi érdekeltnek is tudomására adni sziveskedjék. Budapest, 1888. deczember hó 8. an. Ludvig, min. tanácsos, elnök igazgató.

Vérgengő csendőrök. A nagykőrösi vérgengőről f. hó 15-iki keletelt a következők írták a helységiéről: Szerdán délelőn a helybeli csendőrök őrsparancsnok egy csendőr segélyével három cigányt fogott el, kik nem bírtak utliveléllel és föltette gyanus viselkedést magukat. A csendőrök a községhez a kisértek a cigányokat, hol vallatára fogták őket. A cigányok azonban a világ legbecsületesebb embereinek adták ki magukat és tiltakoztak a csendőrök azon gyanusításá ellen, hogy valami bűn nyomja a lelkismeretüket. Erre a csendőrök átadtak a cigányokat a községi kisbírnok, ki továbbhi intézkedésig a községi fogházba csukta őket. A csendőrök azután elmentek a nagykörömháza, hol vígan mulattak estig. Este 7 óra tájban visszaverték a községvárára, hogy ujja vallatára vegyék a cigányokat. Nagy meglepetéssel tapasztalták azonban, hogy a cigányok időközben kerekelt oldottak. Előbivaták a kisbírt és felelősségre vonták. Ez vállat vonva felelé, hogy ő nem tehet róla, hogy a cigányok megszöktek a fogházból. A kisbírt válassza dühbe hozta a börtöl neheztelt csendőrszervezőt, a r o z u l t ö t t e a k i s b í r ó t. Erre elősített a bíró és lármát csapott; a csendőrszervező oda ugrott hozzá és ő t i s p o f o n t t ö t t e. A bíró azonban nem volt rest és visszaadta a pofont. A nagy lármára összehajdult a falu népe a községhez előtt és természetesen a bíró pártjára állott, már csak azért is, mert a csendőrök kibúrták kardjaikat — fegyvereiket otthon voltak a csendőrlaktanyában — és szurri, vágni kezdtek az emberek. A népesdölet mind nagyobb lett; többbitor férfi megmátta a csendőroket, elvette tőlük kardjukat és elzárta őket a községi fogházba. A községben azonban kiugrott az ablakon s elfutott a csendőrlaktanyába, hogy elhozza a fegyvereket. Mikor a laktanyába ért, sietve kézhz kapta a csendőrszervezőt és a maga fegyverét, s felköltötte az ott alvó csendőrt, hogy jójon segítségére fegyverével, mert buj van. Ő maga visszafutott a fegyverekkel a községhez elő; utközben meg meg állt s l ő t a n é p k ö z é. A községhez elő érve, beköltött az őrszervezőhöz hogy ugorjon ki a fogház ablakán, mert itt vannak már a fegyverek. Az őrszervező erre kiugrott az ablakon és átvette a fegyverét. Erre iszonyú vérgengés fejlődött ki a csendőrök és a nép között, melyből a csendőrházba menektek és a csendőrök bevonultak a népre. Nem kevesebb mint 40 lövés törték, s több ember, köztük kettő életveszélyesen megsebesítették. Mikor a nép észrevette, hogy a csendőrök lövegei már fogyóban vannak, a bíró vezénylete alatt kirohantak rájuk. Egyedül a román tanító maradt benn a községházban, s mint beszélők, ijádságában elbújt egy szekrénybe. A bíró egyenesen az őrszervező felé tartott, ki oldalba vette őt. A bíró néhány pillanatra megállott, de mikor látta,

— Tréfa ez vagy komoly? — kérde Klára, megdöbbenve tekintve Sándorra. — Szent a komolyaságnál! — A fiatal ember ismét szembe állt Klárával és nyugodtabban folytatta: ön az utolsó időben megváltozott, Klára, mi ennek az oka? Megbántottam ön, terhére vagyok? Beszéljen, ne hagyjon többé bizonytalanságot, ön nem is képezi, hogy mennyire gyötör ez engem.

— Ön téved, kedves Ifland, — mi kifogásom lenne ön ellen. — Ön ki akar térni, ez nem? — mert senki sem érez oly becsületet a jól ön iránt, mint én. Valóban Klára? — Ezalt öszinte szeméit félsz sággal meszette Klára arcára.

— Azt gondolom, hogy a szeretőnek kell lelkesíteni a költőt, nem egy olyan agy-zívne leány mint én, — mondá Klára, öntudatlan kacsérködésével, a mi neki egészen jól állott. — Miért nem fordul ön tehát izé kisasszonyhoz — nos, hogy is hívják utolsó imádásának tárgyát? — Ne folytassa, könyörgöm! — kiáltott Sándor. — Klára ön valóban nagyon rosszul ismer engem. — Hiszen az mind csak füst, csak diszítő ereje a képződmények. Higgyen nekem, Klára, a sok leány közül, melyeket oly lelkesen csodáltam ön előtt, még egyik sem tettett nekem félté annyira, mint ön egyszerű barna ruhájában. Ki dolgoztam vele át a vigjátékomat? Ön! Ki adott nekem novellák, és tárcákra való anyagot? Ön! Kinek olvastam először a kéziratot, és végre ki csinált engem az emberi társaság egy díszévé? Mindent ön — Klára! Ki tehát az én muzám? Ön, ön és ezerszer ön, és ön el akarja vonni tőlem a kezét, gunnyal csak máshoz utasítani? Lehetetlen! Vegye vissza szavait, kérem vagy —

— Vad Tenton, — szakította félbe Klára gunyosan, — talán csak nem akar engem fenyegetni?

— Ne ingereljen engem a legvégsőre, vagy olyasmint teszsek, a mit megbánok. Már régen észrevettem titkos dühömet, hogy ön elfordulni kezd tőlem és én ezt nem tudom, inkább elhagyom Berlint. A főszereplőt állást ajánlottak nekem egy vidéki lánál; hiszem, akartam utasítani, de ha ön ilyen veszmé, megragadom az alkalmat és megyek, magamat és bánatomat az északi erdőbe rejtjem.

— Tréfa ez vagy komoly? — kérde Klára, megdöbbenve tekintve Sándorra. — Szent a komolyaságnál! — A fiatal ember ismét szembe állt Klárával és nyugodtabban folytatta: ön az utolsó időben megváltozott, Klára, mi ennek az oka? Megbántottam ön, terhére vagyok? Beszéljen, ne hagyjon többé bizonytalanságot, ön nem is képezi, hogy mennyire gyötör ez engem.

— Ön téved, kedves Ifland, — mi kifogásom lenne ön ellen. — Ön ki akar térni, ez nem? — mert senki sem érez oly becsületet a jól ön iránt, mint én. Valóban Klára? — Ezalt öszinte szeméit félsz sággal meszette Klára arcára.

— Azt gondolom, hogy a szeretőnek kell lelkesíteni a költőt, nem egy olyan agy-zívne leány mint én, — mondá Klára, öntudatlan kacsérködésével, a mi neki egészen jól állott. — Miért nem fordul ön tehát izé kisasszonyhoz — nos, hogy is hívják utolsó imádásának tárgyát? — Ne folytassa, könyörgöm! — kiáltott Sándor. — Klára ön valóban nagyon rosszul ismer engem. — Hiszen az mind csak füst, csak diszítő ereje a képződmények. Higgyen nekem, Klára, a sok leány közül, melyeket oly lelkesen csodáltam ön előtt, még egyik sem tettett nekem félté annyira

BUDAPESTI TŐZSDE.

Deczember 15-én.

	Pénz	Ar		Pénz	Ar		Pénz	Ar		Pénz	Ar
M. kir. arany. adóment. 48 . . .	100 50	100 80	Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	Pesti közti vaspálya	403	405	M. földhitelint. papírtérték 58	102	103
M. „ papírjardék adóment. 58	—	91 20	Osztrák hitelintézet	310 30	310 50	Pesti közti vasp. élvezet-jezyet	110	915	„ „ „ 48	101	101 50
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300	146	147	Osztr.-magyar bank	873	878	Budapesti III. ker. takarék . . .	108	110	„ „ „ 48	99 50	97
fe.) 58	146	147	I. magyar iparbank	153	156 60	Országos központi	452	457	„ arany v. ezüst 58	127	128
M. v. köl. 120 frt egyes dhkban	146	147	Pesti magy. keresk. bank	712	715	Pesti hazai első	7325	7595	„ jelzálogbank 58	102 50	103
M. 1869. kel. v. 4. kötv. (els.)	97 50	98	Bécsi bizt. társulat	199	203	Egyesült Budapest fővárosi takp.	452	455	„ „ „ 58	101 50	102 25
adóment. 58	114 50	115 50	Bécsi élet- s jár. bizt. társ. . . .	210	215	Magyar ált. takarékp. részvény .	88	80	Vásbirt. orsz. földh.-int. 58	101 50	102
M. 1878. kel. ár. v. szb. (els.)	120	130	Első magy. általános bizt. társ.	210	215	Alagút	145	147	Osztr.-magyar bank o. é. 58	101 75	102 30
adóment. 58	120	130	Fonclere pesti bizt. társ.	70 25	71	Altalános waggon kölcs. társaság	69	70	„ „ „ „ 48	99 90	100 60
M. 1876. kel. aranyban (els.) adó-	120 50	130	Magyar-francia bizt. társ.	175	180	„Franklin“-társulat	198	200	„ „ „ „ 48	99 90	100 60
ment. 58	126	136 50	Pannonia visszb. társ.	975	986	Ganz és társas vasón, és gépgyár	826	830	Pesti keresk. bank 68	102	103
M. kir. nyereségy-kölcsön 100 frt	126	126 50	Concordia malom	525	528	Geschwindt-féle szeszgyár . . .	330	332	„ „ „ „ 58	101	101 50
50 frt drbja	104 50	105 50	Első budapesti malom	1030	1040	Gyapjúmag, és biz. I. magyar . . .	246	250	„ „ „ „ 58	101	101 50
Tiszai és szegedi kölcsön 48 . . .	104 50	105 50	Erzsébet malom	242	244	Keresk. épülete	675	—	Albina tak. és hitelint. . . 68	101	102
M. k. földm. kötvények 58 . . .	104	105	Hengermalom	525	530	Könyvnyomda „Ath aeneum“ . .	414	448			
„ad. 58”	104	105	Lutza malom	252	255	„ Pesti	1070	1100			
M. k. földm. kötvények temesi 58	104	105	Molnárak és áttők malma	353	355	Közszab. és téglagy. (Draabe)	221	222	Budapesti lánchíd 58	104	105 50
„ad. 58”	104 50	105 50	Pannonia malom	755	760	Nemzetközi waggon-kölcsön-rész-	59	60	Loyd- és tőzsde-épület . . 68	99 50	—
M. k. földm. kötvények horvath-	104 50	105 50	Viktoria malom	130	132	vény-társaság	100	101	M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	17 50	13
orsz. 58	104	105	„Adria” m. tengeri hajóz. részv. t.	175	176 50	Pesti építő-társaság	171	172	Osztrák vörös-kereszt-egylet . .	—	—
M. k. földm. kötvények erdélyi 58	104 50	105	Alföld-fiumei vasut 58	—	—	Rimamurány-salgótarj. vasutvrtja.	152	154			
erdélyi jelz. ár. vk.	98 50	99 50	Báttaszék domb-zakány vasut 58	—	—	Salgótarjáni közszab.	810	820			
Szöllődézmárvált. kötv. (100 frt) 58	100	100 50	Déli vasut 58	154 50	155 50	Schlick-féle vasó, és gépgyár . .	270	274			
Pest vár. kölcsön 1870. évből 68	159 50	107	Erzsebet vasut 58	172 50	172 50	Székely- és mézgyártó ujlaki . . .	110	120			
„ad. 58”	107	109	Győr-sopron-ebenfurti vasut 58 .	142	143	Spodum- és szonitgyár	104	106			
Budapest főv. 1880. kölcsön 68	100 75	101 50	Kassa-oderbergi vasut 48	160 50	161 60	Szálloda-részvénytársaság	140	150			
Budapesti bankkegyes. részvény	100	100 50	Magyar galiczi vasut 38	157 60	158	Tégla- és mézgyártó ujlaki . . .	25	255			
Magy. ált. hitelbank	281	281 50	M. ny. v. (sz.-győr-giázi vasut 58	232 50	233	Törk dohányrészvény	20	105 50			
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. ellamv.	89 25	89 60	Pécs-arási vasut 58	—	—	Gőztéglagyár köbnyai	—	—			
Magy. less. s. pénzváltóbank . . .	—	—	Osztr. vidéki vasut 58	—	—	M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 4. sz	—	—			
	—	—	Osztr. dunagőzhajózási társ. 58	—	—		—	—			

	Pénz	Ar		Pénz	Ar
M. földhitelint. papírtérték 58	102	103			
„ „ „ 48	101	101 50			
„ „ „ 48	99 50	97			
„ arany v. ezüst 58	127	128			
„ jelzálogbank 58	102 50	103			
„ „ „ 58	101 50	102 25			
Vásbirt. orsz. földh.-int. 58	101 50	102			
Osztr.-magyar bank o. é. 58	101 75	102 30			
„ „ „ „ 48	99 90	100 60			
„ „ „ „ 48	99 90	100 60			
Pesti keresk. bank 68	102	103			
„ „ „ „ 58	101	101 50			
„ „ „ „ 58	101	101 50			
Albina tak. és hitelint. . . 68	101	102			

	Pénz	Ar
Budapesti lánchíd 58	104	105 50
Loyd- és tőzsde-épület . . 68	99 50	—
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	17 50	13
Osztrák vörös-kereszt-egylet . .	—	—

	Pénz	Ar
Cs.-kir. arany (vert)	5 73	5 75
Cs.-kir. arany (kör)	5 66	5 17
Osztrák magyar 8 ritos arany . .	9 62	9 66
20 frankos arany	9 62	9 68
Osztrák és magyar ezüst	—	—
Német. birod. bankj. vagy ezekkel	59 90	62 50
egyenért. bankj. (100 márkáért)	59 65	62 20
Ném.bankp.100 ném. bir. márkáért	101 20	102 50
Austria 100 osztrák sz.	50 10	50 25
Paris 100 frankért	50	50 10
Svájci pénzpiazzant 100 frankért	125 10	125 40
London 10 font sterlingert . . .	—	—

Záloglevelek.

Pénz	Ar	Pénz	Ar
M. földhitelint. papírréték 58	102	103	—
„ „ „ „ „ 48	101	101 50	—
„ „ „ „ „ 48	99 50	97	—
„ „ „ „ „ 48	127	128	—
„ „ „ „ „ 48	102 50	103	—
„ „ „ „ „ 48	101 50	102 25	—
„ „ „ „ „ 48	101 50	102	—
„ „ „ „ „ 48	101 75	102 30	—
„ „ „ „ „ 48	99 90	100 60	—
„ „ „ „ „ 48	102	103	—
„ „ „ „ „ 48	101	101 50	—
„ „ „ „ „ 48	101	101 50	—
„ „ „ „ „ 48	101	102	—

Elsőbbségek.

Pénz	Ar	Pénz	Ar
Budapesti lánchíd . . . 58	104	105 50	—
Loyd- és tőzsde-épület . 58	99 50	—	—
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	17 50	18	—
Osztrák vörös-kereszt-egylet .	—	—	—

Pénztermek.

Pénz	Ar	Pénz	Ar
Cs. kir. arany (vert)	5 73	5 75	—
Cs. kir. arany (kör)	5 66	5 17	—
Osztrák magyar 8 firtos arany .	9 62	9 66	—
20 frankos arany	9 62	9 68	—
Osztrák és magyar ezüst	—	—	—
Német birod. bankj. vagy ezekkel	59 90	62 50	—
egyenért. bankj. (100 márkáért)	59 65	62 20	—
Ném. bankp. 100 nem. bir. márkáért	101 20	102 50	—
Aussterla 100 aszt. márkáért	50 10	50 25	—
Paris 100 frankért	50	50 10	—
Svájci pénzügyek 100 frankért	125 10	125 40	—
London 10 font sterlingért . . .	—	—	—

Mután pálinkázóteletet teljesen feladni szándéksom, van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy raktáromon lévő nagyobb mennyiségű igen finom és kitűnő minőségű

ó szilvapálinkámat

kis- és nagymennyiségben

jutányos árban

elárusítom.

Bővebb felvilágosítással szolgál és rendelményeket elfogad 717 1-3

Seidner Bernát

Berzova, Aradmegye.

Alólírott czégnél

nagyobb mennyiségű

jó karban lévő

egyszer használt

716 és 1-3

egészen új 600-700 literes

üres hordók

igen jutányos árban eladatnak

Seidner Bernát

Berzova, Aradmegye.

2357 1888 pmz.

Hirdetmény.

Azok akik a magas kormánytól az 1889. évi tényszerűre ingyen selyempetét kívánják felhívniak miszerint a polgármesteri hivatalnál jelentkezve, nevüket a kívánt mennyiséget az ott kitett ívre eljegyzették.

Kik később jelentkeznek kevesebb petékre tartatnak igényt.

A jelenlévők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyenpetéket átvéve kötelezik magukat:

184103. sz. M. kir. Államvasutak.

Pályázati hirdetmény

nyomatványok szállítása a azok bekötésének elvégzése iránt.

1. Mástól petét el nem fogadni.

2. Minden termelt gabót beszállítani a hozzá legközelebb eső azon kir. beváltó intézetbe, mely a pete kiosztás alkalmával megjelöltetik.

A gabók tekintet nélkül arra, hogy puha vagy durva gabók a kilónként 1 firtét váltatnak be, csak a külsején is fekete gabók mint teljesen hasznavehetetlenek fognak 10 krajczárjával beváltatni.

3. Azok kik a termelt gabókat bárki másnak eladnák egy később meghatározott összeg erejéig fognak büntetetté.

Salacz,

kir. tanácsos polgármester.

b) a szállítást esetleg csak egy évre engedhesse át,

c) az összes szükségletet megosztva vagy annak bizonyos részét engedhesse át, mely esetben ha csak az ajánlatban az ellenkező világosan ki nem köztetik ajánlattevő köteles az átengedett részmenyiséget is szállítani.

d) a könyvkötői munkákat elkülöníttesse a külön adhasa ki, s végre

e) hogy a cél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

3. Az ajánlat érvénye.

Mindegyik ajánlat a pályázati határidőig kezdve — eltérve az ált. feltételek 5. §-ának 2-ik bekezdésében megállapított időtől — az ajánlatok felett hozandó határozatig kötelezettségben áll és tartozik az esetleg teendő megrendeléseket az általa ajánlott árak és feltételek alapján teljesíteni a nélkül azonban, hogy abból az egész vagy részbeni szállításhoz átengedése következtetését vonhatna, vagy alapithatna.

4. A nyomtatványokhoz szükséges papír minősége és minták csatolása.

A szállítandó nyomtatványokhoz használt papírra nézve, különleges feltételek 3. §-ban körülírt követelményeken kívül határozottan kikötetik, hogy az kizárólag hazai gyárakból eredő legyen, mit szállító szállítás közben a vonatkozó eredeti gyári számlák bemutatása által kívánságra bebizonyítani tartozik.

Mindegyik papírneműből valamint az árszámban kitüntetett 3 fokozat alá sorozandó betűk próbanyomatából az ajánlatokhoz két iv illetve példány mintaképpen csatolandó és minden ívre az ajánló czég jegye és aláírása azonfelül a papír megnevezése mérete és súlya reá jegyzendő.

5. Bónatpénz.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon déli 12 óráig a m. kir. államasutak főpénztáránál bónatpénzül:

a) az összes nyomtatványokra 6040 frt,

b) a részbeni szállításhoz a megfelelő hányad,

c) csupán a könyvkötői munkákra 600 frt teendő le készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

Bónatpénz nélkül vagy a pályázati feltételektől eltérő ajánlatok továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek be, figyelembe nem vétetnek. Végre:

6.

Megjegyeztetik, hogy minden szállító köteles a munkakeptelenné vált vagy elhalt és nyugdíjigényre nem jogosított államvasuti alkalmazottak illetőleg azokat családtagjai segélyezésére letesített hoz a szállítási útján érdembe hozandó összegek egy tized százalékával hozzájárulni, mely jutalék a számlák kifizetése alkalmával vonatik le.

Budapest, 1888. november hóban.

Az igazgatóság.

KASNYIK LAJOS

ARAD

SZABADSÁG-TÉRSZ.

A LEGJUTÁNYOSABB ÁRSBAN

Ajánlja dús választéku raktárát

mindennemű üveg, porcellán, kőedény, lámpa, majolika,

TERRACOTTA, PAPIER ERNYŐK, FATALCZÁK, dohánytartók, faldíszek,

és

zománcozott pléh edényekből,

melyek különösen

KARÁCSONYI ÉS UJÉVI AJÁNDÉKUL

igen alkalmasak.

Együttal mindennemű üvegezés és képeretezés igen olcsó árban eszközöltetik.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

Kiváló tisztellel

KASNYIK LAJOS,

ARADON.

ORVOSI MŰSZEREK.

A magyar királyi államvasutak részére jövő évi február hó 1-től számítandó 3 évre szükséges nyomtatványok s azok bekötésének biztosítása céljából f. évi december 21-én megtartandó ajánlati tárgyalásban részt venni kívánók felhívattak, hogy ebbeli ajánlatukat ezen külfelirattal:

Ajánlat nyomtatványok szállítására illetve azok bekötésére 84103. cz. 88. számhoz a kitűzött napon déli 12 óráig az anyag és leltár beszerzési szakosztályában (Andrássy-ut 75. szám) benyújtani sziveskedjenek. Az egy évi szükséglet összértéke 120,000 frtra van előirányozva, az árszabály, valamint a pályázati általános és különleges szállítási feltételek ugyanott megszerezhetők, a könyvkötői s egyéb különleges munkák mintái pedig megtekinthetők.

Mindazon czégek, melyek mindaddig nem állottak szállítási viszonyban a m. kir. államvasutakkal, tehát előttnk ismeretlenek tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat igazoló kereskedelmi kamarai bizonyítványt az ajánlatához csatolni.

Pályázati feltételek

nyomatványok szállítására s azok bekötésére vonatkozólag.

1. Az ajánlat kiállítás.

Az ivenként 50 kros bélyeggel ellátandó ajánlatban tekintettel a hozzáfuzendő és szintén aláírandó árszabályra, csupán annak kifejezése kívántatik, hogy a jelen pályázati valamint a m. kir. államvasutaknál érvényben lévő általános és a nyomtatványok szállítására vonatkozó, különleges szállítási feltételek ismeretén és elfogadásán alapul és hogy ajánlattevő az alapul vett egységárakat elfogadja illetve azokból hány százalékot enged.

Ezen engedménynek az egész szállításra nézve egységesnek kell lenni vagyis az anyag és munka el nem választható

2. Az ajánlat kiterjedése.

Az ajánlat kiterjedhet az összes szükségletre vagy annak bizonyos részére és külön a könyvkötői munkákra is, a mi ugy értendő, hogy a részvénymennyiségre történő ajánlat csak a kiérdemlendő összegre vonatkozhatik s teljesen ki van zárva, hogy ajánlatok a csoportok egyikére kivéve a könyvkötői csoportokra külön tétessenek.

Az igazgatóság azonban fentartja magának a jogot, hogy:

a) az ajánlatok közt tekintet nélkül az engedélyre szabadon választhasson.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider Albert-féle könyvnyomda Aradon.